

2. STRUKTURA ZEMĚDĚLSKÝCH PODNIKŮ VYJÁDŘENÁ VE TŘÍDÁCH EKONOMICKÉ VELIKOSTI

Jak bylo zmíněno v předchozí kapitole, evropský klasifikační systém umožňuje detailní rozčlenění zemědělských podniků do 14 tříd ekonomické velikosti. Pro účely tohoto vyhodnocení byly subjekty zahrnuté do strukturálního šetření roztrženy do tří základních skupin ekonomické velikosti. V rámci této analýzy rozlišujeme zemědělské podniky malé velikosti (třída ekonomické velikosti I.-V.), podniky střední velikosti (třída ekonomické velikosti VI.-IX.) a velké podniky (třída ekonomické velikosti X.-XIV.). Výsledky strukturálního šetření z hlediska zastoupení jednotlivých skupin ekonomické velikosti zachycuje tabulka 3.

Nejpočetnější skupinu představují malé subjekty, tvoří necelé dvě třetiny (62 %) všech zemědělských podniků v ČR. Za nimi následují s 31 % zemědělské podniky střední velikosti. Nejmenší zastoupení má skupina velkých zemědělských podniků (7%). Přestože se jedná o nejméně zastoupenou skupinu, je v rámci velkých zemědělských podniků (třída ekonomické velikosti X.-XIV.) soustředěna podstatná část zemědělské produkce ČR. Tyto podniky obhospodařují více než 65 % z celkové výměry zemědělské půdy a v přepočtu na dobytčí jednotky¹ se podílí 78 % na celkovém počtu chovaných hospodářských zvířat. Odlišná situace je u malých zemědělských subjektů, z velké většiny fyzických osob, které jako nejpočetněji zastoupená velikostní skupina hospodaří pouze na 5 % zemědělské půdy ČR s podílem 4 % z celkového počtu chovaných hospodářských zvířat. V podrobném členění zahrnuje nejvíce subjektů třída ekonomické velikosti III (4 625 subjektů), dále třída IV (4 521 subjektů) a třída V (3 013 subjektů). Nejmenší počet zemědělských podniků byl zaznamenán v rámci třídy XI, do které spadá pouze 269 subjektů (1 %).

Výsledky strukturálního šetření potvrzují závislost mezi ekonomickou velikostí a právní formou zemědělských podniků. Více než dvě třetiny fyzických osob (69 %) byly zařazeny do třídy malé ekonomické velikosti (I.-V.). Podíl velkých podniků je v rámci skupiny fyzických osob zanedbatelný (1 %). Zcela odlišnou velikostní strukturu lze sledovat u právnických osob, kde více než polovina (54 %) zemědělských subjektů spadá do kategorie velkých podniků. Do střední velikostní skupiny bylo zařazeno 38 % zemědělských podniků právnických osob. Zbývajících 8 % tvoří malé právnické osoby, které však v řadě případů provozují zemědělství pouze jako vedlejší činnost.

---

¹Přepočet na dobytčí jednotky byl proveden dle metodiky Eurostatu.

Tabulka 3: Struktura podniků podle ekonomické velikosti

Třída ekonomické velikosti	Zemědělské subjekty celkem		Subjekty fyzických osob		Subjekty právnických osob	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
I	1 565	6,0	1 563	6,7	2	0,07
II	2 513	9,6	2 505	10,8	8	0,28
III	4 625	17,7	4 572	19,6	53	1,82
IV	4 521	17,3	4 442	19,1	79	2,72
V	3 013	11,5	2 917	12,5	95	3,29
Malá (I.-V.)	16 237	62,0	16 000	68,7	237	8,18
VI	2 873	11,0	2 749	11,8	123	4,26
VII	2 426	9,3	2 246	9,6	180	6,21
VIII	1 987	7,6	1 582	6,8	405	13,98
IX	851	3,3	461	2,0	390	13,46
Střední (VI.-IX.)	8 137	31,1	7 038	30,2	1 098	37,91
X	411	1,6	138	0,6	273	9,42
XI	269	1,0	50	0,2	219	7,57
XII	367	1,4	38	0,2	329	11,35
XIII	459	1,8	18	0,1	441	15,22
XIV	302	1,2	2	0,0	300	10,35
Velká (X.-XIV.)	1 808	6,9	246	1,1	1 562	53,91
Celkem*	26 182	100,0	23 284	100,0	2 898	100,00

*Nezahnuté neklasifikované podniky

Velikostní struktura zemědělských podniků je z regionálního pohledu v jednotlivých krajích (s výjimkou hl. m. Prahy) podobná. Největší procentuální zastoupení malých podniků bylo zaznamenáno ve Zlínském (80 %), Libereckém (74 %) a Moravskoslezském kraji (70 %). Subjekty střední velikosti jsou v největší míře zastoupeny v Kraji Vysočina (40 %) a ve Středočeském a Ústeckém kraji (39 %). Nejvyšším podílem velkých podniků se vyznačují Pardubický (10 %), Olomoucký kraj (9 %) a Středočeský kraj (9 %). Z hlediska celkového počtu zemědělských subjektů hospodaří nejvíce podniků malé ekonomické velikosti v Jihomoravském kraji (2 623 subjektů), kde je situováno přes 16 % všech zemědělských podniků malé ekonomické velikosti v ČR. Nejvíce velkých zemědělských podniků se nachází ve Středočeském kraji, kde má sídlo celkem 299 velkých zemědělských podniků. Tyto subjekty dosahují 17% podílu na celkovém počtu velkých zemědělských podniků v ČR.